

Lidický zpravodaj

březen 2025 · číslo 3 · ročník 29 · zdarma

Milí a milé,

jaro je tady! Pravda, v době vzniku těchto řádků ještě všude leží mrazivý sníh, ale předpověď počasí říká, že se již brzy dočkáme příjemných jarních teplot. A to je nejvyšší čas vysít semínka, aby nám do května vyrostly silné odolné rostlinky, které budou hojně plodit. Takže hurá vrtat se v hlíně a v semínkách a naplánovat si vaše úrodné zahrady, budete pak mít ze sebe v létě radost!

Míša Klapalová, vaše zpravodajka

JUBILANTI V MĚSÍCI BŘEZNU

Alena KUČEROVÁ
Věra ŽIVNÁ
Hana HODKOVÁ

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví,
hodně štěstí a spokojenosti 😊

PODĚKOVÁNÍ

„Děkuji Zastupitelstvu OÚ Lidice a paní Hance Kohoutové za milou návštěvu a dárek k mým 85. narozeninám.“

Ing. Pavel Müller

„Děkuji za předání dárku k mým narozeninám a za příjemné popovídání, velmi mne to potěšilo.“

Pavel Doležal

HLAVNÍ RANVEJ LETIŠTĚ VÁCLAVA HAVLA PRAHA MUSÍ PROJÍT NEZBYTNOU MODERNIZACÍ. LETECKÝ PROVOZ BUDE PŘEVEDEN NA NĚKOLIK MĚSÍCŮ NA VEDLEJŠÍ DRÁHU

Text: Hana van der Hoeven, vedoucí týmu Strategické komunikace a vztahy s okolím, Letiště Praha a.s.

Letiště Praha zahajuje od 31. března 2025 uzavírku hlavní dráhy 06/24, která potrvá 4,5 měsíce přes větší část letní sezóny. Modernizace dráhy se bude týkat především infrastruktury v okolí dráhy a pojezdových drah. Po dobu oprav bude letecký provoz probíhat výhradně na vedlejší dráze 12/30, která vede nad hustě obydlenými částmi Prahy a Kladenska.

Údržba v okolí dráhy se týká nutných stavebních a technologických prací, které mají za cíl udržet dráhu ve standardech požadovaných předpisy a zvýšit provozní

bezpečnost. Údržba v okolí dráhy zahrnuje realizaci celkem 15 stavebních a technologických projektů s cílem maximálně využít období uzavírky. Mezi ty největší projekty budou patřit opravy či výstavba pojezdových drah a rekonstrukce části stokového systému za účelem zkapacitnění odvodu vod ze zpevněných ploch letišť. Termín oprav musel být stanoven na období s nejnižším výskytem mlh, neboť vedlejší dráha není přizpůsobena pro vzlety a přistání za snížené viditelnosti. S ohledem na rozsah nezbytných prací bude údržba pokračovat v podobném rozsahu i v roce 2026. Opravy se netýkají samotné hlavní dráhy, která prošla kompletní rekonstrukcí v letech 2012 a 2013.

MOJE LÁSKY IV.

Text a ilustrační foto: Jarda Adamec

Až ta poslední. Už jsem nevěřil, že se mi podaří najít ženu, s kterou bych si mohl rozumět a mít se rádi. Ženu, která by mi byla oporou a tolerovala moje záliby, sport, houbaření, autoturistiku a srazy s kamarády.

Seznámili jsme se v práci ve Státním statku v Buštěhradě, kam jsem přišel na poptávku z úřadu práce, když došlo k reorganizaci podniku, kde jsem dvaadvacet let pracoval.

Statek otevíral nově zbudovaný sklad obilnin se sušícím zařízením. Pan vedoucí statku mě seznámil s pracovníky, kteří tam pracovali. Nešel jsem do neznámého prostředí, neboť tam pracovali lidé z Buštěhradu, s kterými jsme se léta znali. Při první poradě u vedoucího statku jsem

potkal mladou paní, kterou jsem nikdy neviděl. Ptal jsem se na ní, kdo to je, pan Kalla, bývalý agronom mi jí s úsměvem popsal jako hezkou a hodnou mladou paní. Trvalo mi půl roku, než jsem se s ní seznámil. Byla vdova.

Reorganizaci Státního statku postihla také.

Jezdili jsme spolu do práce, ona na letiště a já do kasáren v Ruzyni. Po roce známosti jsem Helenu pozval na výlet, tak aby si nezapomněla vzít občanský průkaz. Ptala se, kam pojedeme, to je překvapení, říkám, co si mám vzít na sebe, džíny, povídám. Výlet se konal do Unhoště na radnici, kde jsem vyjednal svatbu, týden předem. Svědkové byli zaměstnankyně radnice a opilý pán, který si nacvičoval na elektronickém klavíru nějakou skladbu, který se snažil při obřadu zahrát svatební pochod, který se mu až na falzety málem povedl. Vážení snoubenci, berete si zde, řekl jsem ano, co ty, ptám se

Helči, vyhrkla ano. Kde máte prstýnky, ptá se oddávající, nemáme, my jsme chudí, říkám. No tak se aspoň políbíte, ptá se paní oddávající. Dali jsme si pusy, podepsali se, poděkovali a rozloučili se. Paní oddávající řekla s úsměvem, že takhle rychlou svatbu ještě nezažila. Jelikož bylo devět dopoledne, zašli si do nákupního střediska Čeperka, koupili jsme si houskový knedlík a chalupářský guláš v konzervě a doma byl svatební oběd.

V únoru tomu bylo třiatřicet let, co jsme spolu, tolik let bez nervů, hádek, život v klidu, pohodě, lásky a porozumění. Za to musím své manželce poděkovat. Do dalšího života si vypůjčím některé sloky písničky od Žalmana Lohonky, Nezacházej slunce:

Já mám potěšení mezi hory doly,
žádněj neuvěří, co je mezi námi.
Trvej lásko trvej, nepřestávej trvat,
až budou skřiváci o půlnoci zpívat.
Mezi náma dvouma láska nejstálejší,
a ta musí trvat do smrti nejdelší.

Myslím, že není nic lepšího si přát, jak vyjadřují výše uvedené sloky skladatele a zpěváka. Hlavně, aby nám zdraví sloužilo. Je nám spolu dobře, a to je lék ze všech nejlepších.

POSLEDNÍ LIDICKÝ MUŽ

Text a foto: Antonín Nešpor, Jindřich Lion (1922-2012): Poslední Lidický muž. Tato esej byla sepsána jako soutěžní text pro Svaz Protifašistických Bojovníků 30. 8. 1966. Eсей nebyla publikována.

VII.

Führer tisícileté říše udělal na štěstí chybu, nezaútočil, protože tehdy stále ještě doufal, že v Britech nakonec získá spojence proti Sovětskému svazu, a tím dal ostrovům příležitost vycvičit a vyzbrojit novou armádu.

Naši mohli také dokončit výcvik, načatý ve Francii. Dostali přiděleny nové zbraně, na které si museli zvyknout. A tak opět jednou neznali dne ani noci. Hitler stál ve vzdálenosti několika málo kilometrů na druhém břehu Lamanšského průplavu a to vyžadovalo neustálou bdělost.

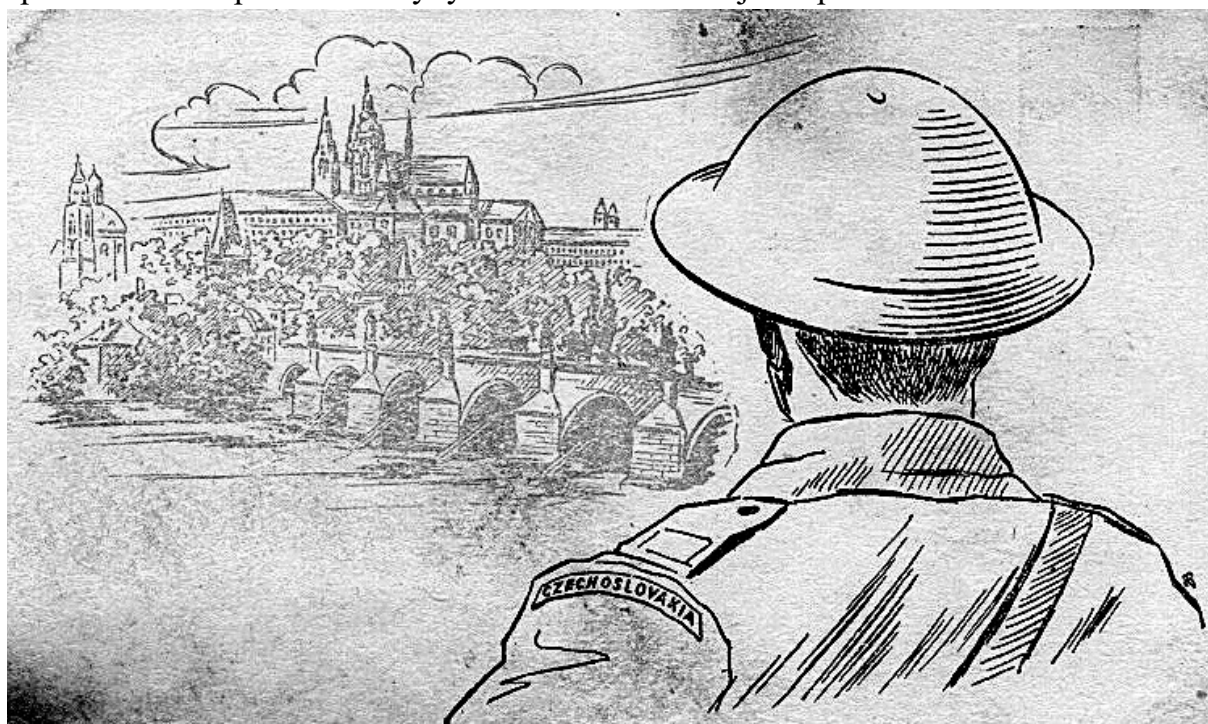
Jednoho dne – bylo to při ranním nástupu – vyzval jeden z velitelů dobrovolníky, aby se přihlásili do československých parašutistických oddílů. Podmínky: dokonalé zdraví, fyzická zdatnost, vůle vytrvat i za sebeztíženějších podmínek. To poslední měli všichni. Ale Stříbrný splňoval i obě předcházející podmínky.

Nezaváhal ani okamžik a vykročil spolu s ostatními dobrovolníky o krok vpřed. Ale tím ještě nedosáhl svého cíle. Po delším, intenzivním a vyčerpávajícím výcviku bylo vybráno dvacet nejlepších do zvláštní skupiny, která měla odejet do Londýna na speciální výcvik. Měli být shozeni nad vlastní a zabít kata českého národa, reichsprotektora Heydricha. Ostatní se měli vrátit k pěchotě.

Stříbrný mezi vybranými nebyl. Ale k pěchotě zpátky také nechtěl. Proto se přihlásil k letectvu. Létat tak vysoko v oblacích a bojovat proti Němcům už nyní, kdy pozemní

armáda ještě nepřišla s nepřítelem do styku!

Byl přijat a prošel půlročním výcvikem. Opět jednou – kolik už prodělal různých výcviků a všem se podroboval rád, protože každý z nich ho přivedl o krůček blíže splnění velkého přání. Jen kdyby už mohl aktivně bojovat proti Němcům!

Po půlroce na podzim 1942, byl konečně přidělen jako navigátor bojové skvadroně RAF. Poprvé vzlétl do výšin k aktivnímu setkání s nenáviděným nepřítelem. Jak mu bušilo tehdy srdce rozčilením! Už nikdy poté nezažil takový pocit štěstí, jako při svém prvním bojovém zásahu.

Začala bitva o Anglii. Mnohonásobná přesila Němců neustále nalétávala na průmyslové a nejhustěji obydlené části Anglie ve snaze zdolat resistenci obyvatelstva. Tisíce pum nejrůznějších druhů a kalibrů zabíjelo noc co noc ostrovany bez rozdílu stáří a pohlaví. Ale spolu s bombami začaly padat i letadla útočníků. Denně se odehrávaly nad Anglií urputné vzdušné souboje. Ale nejen útočníci se stávali jejich oběťmi. Netrvalo dlouho a ze Stříbrného skvadrony zbylo jen pět posádek... Situace byla zoufalá. Pomalu už nebylo náhradníků a tak bylo nutno přecvičit pěší vojáky na letce, aby mohli doplnit zdecimované letecké útvary.

Stříbrný byl z bombardovací perutě přesazen k pobřežnímu letectvu, k tak zvanému Coastal Command, které hlídalo anglické pobřeží před německými nálety.

Byla to vyčerpávající služba. Letadel bylo málo, lidí ještě méně. Sotva přistál, už musel častokrát bez odpočinku znovu vylétnout, když se blížila nová vlna nepřátel. Přemáhala ho únava, spánku bylo málo. Ale síla vůle vždy zvítězila.

Když dnes pohlíží zpátky, zdá se mu oněch 600 bojových hodin, které tehdy nalétal, jako maličkost. Ale šest set hodin, to je nepředstavitelných 26 dní a nocí, rozštěpených do nespočetných hodin, minut a vteřin. Každá z nich mohla přinést smrt. A on chtěl tolik žít a dožít se okamžiku vítězství!

Byly to strašné boje na život a na smrt. Buď on anebo nepřítel, to věděl při každém vzlétnutí. Jeho nervy byly napjaty do krajnosti. A denně se vracelo méně kamarádů do

základen. Kolik bylo mezi nimi takových, na které čekali doma – jako na něho – rodiče, sourozenci, ženy a děti. Ale nejhoršího se měl ještě dožít.

Bylo to 10. června 1942. Seděl právě po jednom z vyčerpávajících soubojů v důstojnické kantýně a naslouchal půlnočním zprávám z Prahy. Znal ty každodenní žvásty téměř nazpaměť. Proto poslouchal jen tak jedním uchem, když náhle jako když do něho střelí. Zaslechl jméno své rodné obce, Lidice! Co se mohlo stát, že si vzpomněli na malou vesničku ve středu Čech, o jejíž existenci už v nedaleké Praze do té doby sotva někdo věděl?

Zbystřil sluch, a tu zaslechl hlášení, jež se mu hluboce vrylo do paměti, slova, jež nezapomene, dokud bude žít.

„Za pátrání po vrazích SS-obergruppenführera Heydricha byly zjištěny nezvratné důkazy, že obyvatelé obce Lidice u Kladna poskytovali podporu a pomoc okruhu pachatelů... Proto ... byli dospělí muži zastřeleni, ženy dopraveny do koncentračního tábora a děti byly dány na náležité vychování...“

Pod Stříbrným, který rozčilením vyskočil na nohy, se podlomila kolena. Bezhlavně klesl zpátky na křeslo. Uplynulá vteřina zhatila všechny jeho sny o šťastném shledání s rodinou. V mysli se mu promítaly hrůzné scény popravčí čety, pod jejichž kulkami klesá s ostatními muži i jeho otec a bratr. Copak je to vůbec možné? Vždyť oni za nic nemohou! Chtělo se mu zařvat, aby to slyšel celý svět. Ale včas se ještě ovládl. Stejně na něho s účastí a pohnutím hleděla celá kantýna.

Jsi muž, říká si, a chovej se podle toho. Ještě žije máma, ženy přece nechali naživu. K té se musíš vrátit, ta tě teď bude potřebovat dvojnásob. Navíc musíš přispět ke zkrácení války, aby nemohlo dojít k dalším Lidicím. Fašismus, ta zrůdná ideologie 20. století, musí být co nejrychleji zlikvidován a vykořeněn. Doma k tomu nemohu přispět, jsou bezbranní. Ale ty třímáš svobodně v rukou zbraň, ty se můžeš a musíš přičinit, aby byl pomstěn otec, bratr, všichni ti nevinní doma, kteří byli chladnokrevně zavražděni. A kolik jich ještě čeká podobný osud!

Od toho dne létal s dvojnásobnou vervou. Vrhá se na nepřátelská letadla s ještě větším odhodláním nežli dosud. Popadla ho bezmezná touha po odvetě. Když vzlétl poprvé po oné noci, napsal křídou velkými písmeny na bombu v podvozku: Za Lidice! Od toho dne mu na všechny bomby, které montovali k jeho letadlu, připisovali členové pozemních jednotek ona dvě slova.

Samozřejmě věděl, že se puma při dopadu roztříští, že si je nikdo nepřečte, ale jemu to dávalo jakési vnitřní uspokojení. A proto v tom pokračoval do konce války.

Dnes se mu samozřejmě zdá leccos jiné, než tehdy. Válečná léta mu defilují před očima jako dávný zážitek, který snad ani není pravdivý. Pomalu zapomíná dokonce už na události, které utkví člověku hluboko v paměti. Které nelze zapomenout.

Jako například havárie, která ho mohla stát život. Létal tehdy na Wellingtonu, u něhož byl východ spodkem mezi koly. Bylo to po dlouhém bombardovacím letu, už na cestě domů. Jako kdyby to bylo dnes. Slyší ještě v duchu čtení rozkazu, v němž je velící důstojník informoval o důležitosti úkolu.

Z Japonska pluje do Německa konvoj s kaučukem, pravil. Je pro Německo životně důležité, aby proplul blokádou a dostal se do domovského přístavu. V tom jim musíme zabránit. Stůj co stůj.

-pokračování příště-

LIDICKÁ STOPA V MICHELINU

Text a foto: Dany Ludvíková

Milé čtenářky a milí čtenáři, v tomto článku bych vám ráda nabídla pohled na gastronomii z perspektivy hlubšího porozumění principů chuti. Gastronomie není pouze o samotném procesu přípravy pokrmů, ale také o vědeckém pochopení surovin, chemických reakcí a sensorických vjemů.

Jako profesionální kuchařka se neustále vzdělávám a jedním z nejzajímavějších aspektů je pro mě fenomén umami – základní chuťový vjem, který každý den zažíváme, často nevědomky. Umami je přítomné v široké škále běžných surovin, jako jsou vývary, rajčatové omáčky či zralé sýry, například parmezán.

Tato chuť mě natolik fascinovala, že jsem jí věnovala svou dizertační práci. Jelikož se dlouhodobě zajímám o skandinávskou gastronomii ovlivněnou japonskými technikami, mám k umami obzvlášť blízko.

Co je umami a jak funguje?

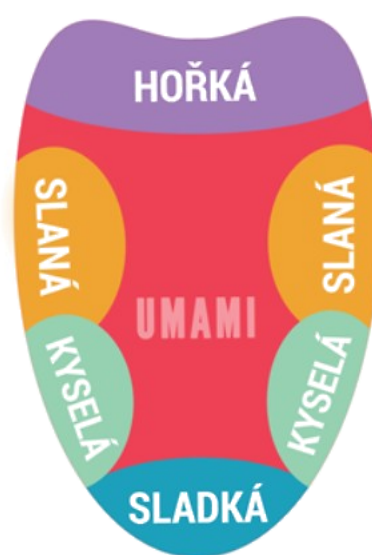
Umami, pátá základní chuť vedle sladké, slané, kyselé a hořké, je primárně spojena s chutí bílkovin a vyskytuje se v potravinách bohatých na volné aminokyseliny (základní stavební kameny bílkovin, které tělo potřebuje k růstu a fungování) a nukleotidy (malé části, ze kterých se skládá DNA a RNA, tedy genetická informace buněk).

Především pak glutamát, inosinát (přírodní látka, která zvýrazňuje masovou chuť jídel) a guanilat (přírodní látka, která zvýrazňuje chuť hub a mořských řas).

Její objev se datuje do roku 1908, kdy japonský chemik Kikunae Ikeda izoloval kyselinu glutamovou z mořských řas kelp. Identifikoval glutamát jako klíčový prvek této výrazné a hluboké chuti, která dodává jídlům jejich plnost. V japonské kuchyni je umami nepostradatelné a tvoří základ mnoha pokrmů, zejména díky vývaru dashi, který se připravuje z řasy kombu a sušených vloček tuňáka – katsuobushi.

Z fyziologického hlediska působí umami na specifické receptory jazyka T1R1 a T1R3, které po aktivaci vysílají signály do mozkové gustatorní kůry. Tento proces přispívá k intenzivnímu pocitu uspokojení a příjemné plnosti chuti.

Kromě sensorického přínosu má umami i funkční roli – stimuluje produkci slin, čímž napomáhá trávení. Tento efekt je obzvlášť prospěšný pro osoby se sníženou tvorbou slin, například ve vyšším věku. Existují dokonce studie, které naznačují, že přirozená

přítomnost umami v potravinách může pomoci zlepšit trávení bílkovin a podpořit lepší vstřebávání živin, což z něj činí nejen sensorický, ale i nutriční přínos.

Kde všude najdeme umami?

Dnes je vědecky doloženo, že umami výrazně ovlivňuje sensorické vnímání potravin a jejich celkový chuťový profil. Vyskytuje se nejen v tradičních japonských surovinách, ale také ve fermentovaných produktech, zralých sýrech, rajčatech, houbách či sójové omáčce. Tato chuť má unikátní schopnost posilovat a sjednocovat ostatní chuťové složky pokrmů, čímž zvyšuje jejich celkovou harmonii. Zajímavé je, že proces fermentace přirozeně zvyšuje koncentraci glutamátu v potravinách, a tím umocňuje umami efekt, což vysvětluje, proč například kimchi nebo kvašené zelí mají tak intenzivní chuťový profil.

Umami hraje klíčovou roli v různých světových kuchyních. V Japonsku je nedílnou součástí vývaru dashi, miso pasty a sójové omáčky. V Itálii se nachází v parmezánu, sušené šunce prosciutto, rajčatech, ančovičkách a balsamickém octu. V jihovýchodní Asii je výrazně zastoupeno v rybí omáčce, krevetové pastě a fermentovaných sójových produktech, jako je tempeh. Vietnamská polévka phở je dokonalým příkladem harmonie umami díky kombinaci masového vývaru, bylinek a koření. Ani česká kuchyně není ochuzena o tento chuťový rozměr – silné vývary, pomalu tažená svíčková, olomoucké tvarůžky, uzená masa, guláš, Maggi koření, kvašené okurky, kysané zelí, houbové omáčky a fermentovaný chléb jsou významnými zdroji umami. Kromě běžných potravin existují i ingredience, které jsou považovány za nejintenzivnější nebo nejkontroverznější zdroje umami. Mezi ně patří například kaviár, mořští ježci (uni), fermentované ryby jako skandinávský surströmming nebo japonské shiokara, což jsou nakládané fermentované mořské plody. Tyto suroviny mají velmi specifickou a často extrémní chuť, která může být pro některé gurmány lahůdkou, zatímco jiným se může zdát příliš výrazná. Na opačné straně spektra stojí trhané sušené maso (bresaola, jerky), které díky dlouhé fermentaci a zrání získává intenzivní umami profil.

Umami a zdraví

Jedním z nejzajímavějších přínosů umami je jeho schopnost redukovat potřebu přidání soli v pokrmech. Výzkumy ukazují, že díky jeho přirozené chuťové intenzitě lze snížit obsah soli až o 30%, aniž by se snížila vnímaná kvalita jídla. Pokud tedy usilujete o zdravější stravování bez nadbytku sodíku, zkuste obohatit pokrmy o ingredience bohaté na umami, jako jsou houby, rajčata nebo fermentované produkty. Umami také přispívá k delšímu pocitu sytosti po jídle, což může pomoci při kontrole chuti k jídlu a regulaci příjmu kalorií, což z něj činí užitečný nástroj při udržování vyvážené stravy.

Umami jako tajná ingredience

Umami není pouhým chuťovým vjemem, ale zásadním prvkem, který přispívá k celkové hloubce a komplexnosti pokrmů. Ať už připravujete klasické italské těstoviny, thajské kari nebo tradiční japonský ramen, právě umami dodává těmto jídlům jejich charakteristickou intenzitu a bohatost. Tato pátá chuť má nejen gastronomický, ale i kulturní význam, protože propojuje různé kuchyně světa prostřednictvím společného chuťového základu.

Příště, až si budete vychutnávat své oblíbené jídlo, věnujte pozornost jeho složení a tomu, jak umami formuje jeho chuťový profil. Pokud vás toto téma zaujalo, doufám, že vás tento článek inspiroval k hlubšímu zkoumání této fascinující oblasti gastronomie. Jaké potraviny bohaté na umami máte nejraději? Podělte se o své oblíbené kombinace a objevte nové způsoby, jak tuto párou chuť začlenit do své kuchyně!

Užijte si každé sousto a já se na Vás budu těšit v příštím článku.

Vaše Dany.

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ PID

Text a foto: Ing. Filip Drápal, vedoucí odboru marketingu, tiskový mluvčí

NOVINKY V PREFERENCI PRAŽSKÉ MHD

Během uplynulého roku se nadále podařilo zlepšovat podmínky provozu MHD jak pro tramvaje, tak i pro autobusy.

Podíl křižovatek, kde mají preferenci tramvaje, vzrostl na 93,8 %, u autobusů na 58,4%. Přibylo také vyhrazených pruhů pro autobusy o 1,84 km, z toho 0,4 km na tramvajovém tělese. V mnoha případech jde na první pohled o zdánlivě bezvýznamná vylepšení, která však autobusům v daných místech výrazně

pomáhají. Pro letošní rok plánujeme další úpravy jízdních pruhů cca na deseti místech, zejména v souvislosti s převedením autobusů na nový Dvorecký most.

„Zajištění plynulého průjezdu tramvajů, trolejbusů a autobusů je klíčem k úspěšné a atraktivní městské hromadné dopravě! Díky naší dlouholeté snaze o preferenci tramvajů na křižovatkách se Praha řadí mezi špičky světového žebříčku. Přednostní průjezd tramvajů umožňuje už téměř 94 % všech světelně řízených křižovatek, u autobusů je to 310 křižovatek. A i v roce 2025 budeme v jejich rozšiřování pokračovat. MHD je totiž nejvyužívanějším způsobem dopravy v Praze, a proto je důležité zajistit cestujícím ty nejlepší možné podmínky,“ uvádí náměstek pražského primátora a radní pro oblast dopravy Zdeněk Hřib.

„Nové vyhrazené pruhy pro autobusy se snažíme projektovat s maximální ohleduplností i pro ostatní účastníky silničního provozu. Mnohdy totiž stačí jen vhodně přeskládat řadící pruhy před křižovatkami, aniž bychom omezili celkový průjezd aut v nežádánějších směrech. Také se snažíme maximalizovat jízdu autobusů po tramvajových tělesech,“ doplňuje ředitel ROPID Petr Tomčík.

TRVALÉ ZMĚNY AUTOBUSOVÝCH LINEK PID V BŘEZNU 2025

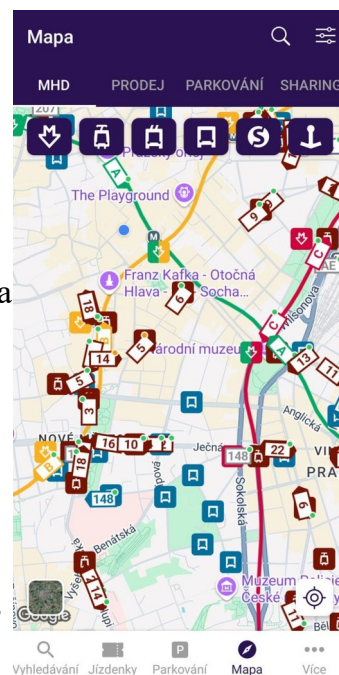
350 - Nový spoj celotýdenně večer v trase Dejvická – Velké Přílepy (zkrácení)

souhrnného intervalu s linkou 340 z Prahy v tomto období na 30 minut)

383 - Nový první spoj o víkendech Háje – Říčany, Radošovice, Haškova.

MAPA SPOJŮ V APLIKACI PID LÍTAČKA

Aplikace PID Lítačka. Pro většinu uživatelů místo pro kupony a jízdenky. Místo pro vyhledávání spojení. Ale je toho mnohem víc, co tahle mobilní aplikace dovede. Například aktuální poloha vozidel. A to přímo v aplikaci. Většina z vás už zřejmě zná stránku <https://mapa.pid.cz>, kde je možné najít aktuální polohy vozidel. To ale najdete i přímo v aplikaci. Na spodní liště zvolíte Mapa a pak už si můžete výsledky filtrovat dle druhu dopravního prostředku či přímo vyhledat linku, která vás aktuálně zajímá.

ÚNOR V PAMÁTNÍKU LIDICE

Text a foto: Tereza Stehlíková, Lidice-Memorial

PODĚKOVÁNÍ KE SBÍRCE

Vážení a milí dárci, příznivci a podporovatelé Památníku Lidice, v souvislosti s ukončením sbírky „Zachraňme hlas minulosti pro budoucnost: Památník dětských obětí války“ nám dovoluňte co nejsrdčněji vyjádřit poděkování za Vaši štědrú podporu tohoto projektu.

Nesmírně si vážíme každého daru, kterým jste přispěli na restaurování jedinečného sousoší světového významu, na němž se už bohužel výrazně podepsal čas a povětrnostní podmínky. Abychom pro další generace zachovali toto životní dílo akademické sochařky Marie

Uchytilové, je neprodleně nutné zajistit odborný restaurátorský zásah.

Vám, milí dárci, patří veliké poděkování, že jste nám svou nezištnou podporou pomohli zahájit tento časově i finančně nesmírně náročný projekt – právě díky Vám jsme na platformě Donio získali mimořádnou částku ve výši 1 934 844 Kč. Do sbírky, která trvala přesně 366 dnů, se zapojilo 1872 dárců, přičemž někteří z Vás přispěli dokonce opakovaně. Průměrná výše daru byla 1034 Kč, nejvyšší dar měl hodnotu 100 000 Kč.

Zpráva o vybírání finančních prostředků na nákladnou opravu 82 soch zavražděných lidických dětí se rozšířila nejen po České republice, ale obletěla celý svět. Finanční dary tak přicházely na konto sbírky zveřejněné na platformě Donio i na bankovní účet Památníku Lidice. Celková částka, kterou Památník Lidice na rekonstrukci Památníku

dětských obětí války získal, **dosáhla hodnoty 5 090 959,86 Kč**. Nejvyšší finanční dar ve výši 1 788 446,36 Kč odkázal Památníku Lidice ve své závěti americký občan Donald R. Yadesky. Štědrou částku v hodnotě 500 000 Kč shodně věnovali dva individuální dárci z České republiky a ze zahraničí. Projekt podpořili jednotlivci, firmy a samosprávné celky z České republiky i zahraničí, církevní společenství, zájmové spolky, příslušníci vojenských útvarů Armády České republiky nebo žáci základních škol a studenti gymnázií.

Nyní je řada na nás. V následujících dnech bude vypsáno výběrové řízení na záchranný průzkum, přičemž veškeré postupy průběžně konzultujeme s orgánem památkové péče. Vlastní průzkum bude trvat přibližně šest měsíců a na základě jeho výsledků bude příslušnými odborníky stanovena konkrétní forma restaurátorských prací.

Vážení a milí dárci, za celý tým Památníku Lidice Vám tímto ještě jednou srdečně děkuji. Každý Váš finanční příspěvek, bez ohledu na jeho výši, je pro nás nesmírně důležitý a velice si ho vážíme.

S úctou Eduard Stehlík, ředitel Památníku Lidice

DÁŠA ZÁZVŮRKOVÁ V KŘESLE PRO HOSTA

Naším milým hostem v pořadí již pátého Lidického zimního večera této sezóny byla známá zpěvačka a herečka Dáša Zázvůrková. S Památníkem Lidice ji pojí dlouhodobá spolupráce, naposledy zde vystoupila v červnu loňského roku v rámci „Děkovného koncertu Pro Lidice“. Společenský večer 12. února 2025 moderoval ředitel Památníku Lidice Eduard Stehlík, klavírní doprovod proběhl v režii skvělého Marcela Javorčeka. V prostorách recepce Lidické galerie bylo před zahájením pořadu pro návštěvníky opět připraveno drobné občerstvení z kuchyně nově otevřené Restaurace Lidická galerie. Děkujeme Vám všem, kteří jste k nám zavítali a pevně věříme, že jste si užili další krásný večer.

LIDICKÁ SBÍRKA UMĚNÍ SE PŘEDSTAVILA V NEW YORKU

Ve čtvrtek 13. února 2025 proběhla v Galerii Českého centra v New Yorku slavnostní vernisáž výstavy současného střeoevropského a východoevropského umění s názvem „Objímání Flux II“. Autorem výstavy a s ní spojených doprovodných programů je Miloslav Vorlíček, kurátor Lidické sbírky umění. V sobotu 22. února 2025 dále uspořádal pro newyorské návštěvníky přednášku o historii unikátní Lidické sbírky umění s názvem „Umění &

Solidarita: Příběh lidické umělecké sbírky“. Mezinárodní výstava „Objímání Flux II“ vznikla ve spolupráci s Polským kulturním institutem v New Yorku a Maďarským kulturním centrem v New Yorku.

RESTAURACE LIDICKÁ GALERIE JE ZPĚT!

Od soboty 1. února 2025 mohou návštěvníci Památníku Lidice a hosté z blízkého i vzdáleného okolí opět využít služeb naší restaurace, jejíž kuchyni převzal šéfkuchař Ondřej Janeček. V nově upravených prostorách se můžete těšit na bohatou nabídku jídel z kvalitních čerstvých surovin i poctivé domácí pečivo, které si zde můžete také předem objednat domů. Od 8:00 do 11:00 jsou podávány skvělé snídaně – restaurace se tak může stát ideálním místem pro Váš ranní rozjezd či brzkou ranní schůzku.

Nechybí samozřejmě kvalitní čerstvá káva, milovníci piva mohou ochutnat čepovaný Lidický ležák. Restaurace zabezpečí Vaše rodinné oslavy či firemní večírky, jídlo lze objednat i telefonicky na čísle 608 022 177. Kompletní info včetně týdenního menu najdete na webu: www.lidicerestaurace.cz.

Zastavte se u nás na skvělé jídlo či třeba jen dobrou kávu a podpořte tento nový projekt, který zde tak dlouho chyběl. Těšíme se na Vás a na naše společné přátelské setkání u skvělého jídla!

NOVÁ OTEVÍRACÍ DOBA V PAMÁTNÍKU LIDICE

Touto cestou bychom Vás rádi informovali, že od 1. března 2025 jsou naše expozice opět otevřeny denně, tzn. od pondělka do neděle v čase 9:00 – 17:00. Těšíme se na Vaši návštěvu!

POZVÁNKA NA BŘEZEN:

VERNISÁŽ VÝSTAV „SIR BARNETT STROSS“ A „RŮŽOVÝ SAD 1955-2025“, 10. 3. 2025 OD 16:00

Vážení přátelé Lidic, rádi bychom Vás pozvali na slavnostní zahájení aktuálních výstav, které se uskuteční 10. března 2025 od 16:00 ve výstavní síni In Memoriam. Připravili jsme je pro Vás u příležitosti 125. výročí narození Barnetta Strosse, zakladatele hnutí „Lidice Shall Live“ a k 70. výročí založení Sadu míru a přátelství, dnešního Růžového sadu. Na akci vystoupí děti z Materské školy Lidice a děti z dramatického kroužku při Památníku Lidice.

Přijďte si s námi připomenout příběh solidarity a štědrosti lidí z celého světa, díky němuž dnes Lidice stále žijí. Budeme se těšit na společné setkání!

Slavnostní zahájení výstav
10. března 2025 od 16:00

Výstavní síň In Memoriam

Sir Barnett Stross
u příležitosti 125. výročí
narození Sira Barnetta Strosse

Růžový sad 1955 – 2025
u příležitosti 70. výročí založení
Sadu míru a přátelství

KŘESLO PRO LIBĚNU ROCHOVOVU

LIDICKÉ ZIMNÍ VEČERY.
2024/2025

12. BŘEZNA 2025
OD 18:00 V LIDICKÉ GALERII

KŘESLO PRO
LIBĚNU ROCHOVOU

VEČEREM PROVÁZÍ ROBERT TAMCHYNA KLAVÍRNÍ DOPROVOD MARCEL JAVOŘČEK

VSTUPNÉ 150 Kč | REZERVACE: GALERIE-RECEPCE@LIDICE-MEMORIAL.CZ | TEL: 312253702

NOC S ANDERSENEM, 28. 3. 2025 OD 18:00

I v letošním roce čeká na děti tradiční nocování v Lidické galerii v rámci mezinárodní akce „Noc s Andersenem“. Připojíme se tak k mnoha dětem nejen z České republiky, které budou nocovat v knihovnách, galeriích, školách i na dalších zajímavých místech. Vaše ratolesti se u nás mohou těšit na čtení z kouzelných knih, zábavné hry a možná i noční dobrodružství v prostorách galerie.

Začínáme v pátek 28. března 2025 v 18:00 v Lidické galerii. Akce je pro děti zdarma, nutná registrace předem na e-mailu: varadova@lidice-memorial.cz. Rodiče si budou moci vyzvednout své děti následující den, v sobotu 29. března 2025 do 09:00.

Od 10:00 budeme ale pokračovat v navazujícím programu, který zahájí divadelní představení „Hrátky s odpadky“.

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ HRÁTKY S ODPADKY, 29. 3. 2025 OD 10:00

Srdečně zveme malé i velké diváky do Lidické galerie na divadelní představení „Hrátky s odpadky“.

Hlavními představiteli tohoto příběhu jsou dva tvorové, kteří se narodili na smetišti. A když se někdo narodí na smetišti, nejen, že vypadá jako smeták, ale hlavně miluje odpadky a nepořádek. Tato prapodivná záliba našich dvou tvorů se pochopitelně ani trochu nelíbí lidským i nadpřirozeným bytostem, a tak brzy dochází ke konfliktu. No a jak to všechno dopadne? To Vám v této pohádkové komedii, kde nechybí veselé písničky, živá i reprodukováná hudba, velké, barevné a výrazné loutky a recesistické kousky, prozradí herečky Divadýlka z pytlíčku.

Divadelní představení je určeno pro předškoláky i děti základních škol. Věříme ale, že pobaví i nejednoho dospělého diváka. Po představení se s námi můžete zapojit do celorepublikové akce „Uklidme Česko“.

Vstupné: 100 Kč.

Předprodej a rezervace vstupenek na pokladně Lidické galerie nebo na tel. 312 253 702.

„UKLIÐME ČESKO“ 29. 3. 2025, 11:30

Přijďte spojit příjemné s užitečným! Po představení „Hrátky s odpadky“ společně vyrazíme na úklid pietního území Památníku Lidice i okolí obce, který proběhne v rámci této celorepublikové dobrovolnické akce. Pro účastníky úklidu bude připravena možnost absolvovat procházku po starých Lidicích. Ochranné pomůcky i pytle na odpadky zajistíme, sraz dobrovolníků bude v 11:30 u Lidické galerie. Děkujeme, že Vám není prostředí naší obce lhostejné a přidáte se v sobotu 29. března 2025 k našemu týmu!

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE „SPŘÍZNĚNÍ OSUDEM VE SVĚTĚ“, 9. - 10. 4. 2025

Odborné dvoudenní setkání v prostorách Lidické galerie u příležitosti 80. výročí konce 2. světové války připomene další válečné zločiny podobné těm, které se odehrály v roce 1942 v Lidicích a Ležákách. Na konferenci vystoupí se svými příspěvky zástupci

paměťových institucí z Francie, Itálie, Řecka, Slovenska a Polska. Témata zahrnou nejen historické kontexty, ale i otázky památkové péče, vzdělávacích aktivit a mezinárodní spolupráce. Cílem celé akce je rozšířit obecné povědomí o nutnosti zachování odkazu obětí válečných zločinů a zároveň jeho předání budoucím generacím.

Registrace nutná na: varadova@lidice-memorial.cz

VÝSTAVA NECHTĚNÉ UMĚNÍ

PŘÍMĚSTSKÝ EDUKAČNÍ WORKSHOP „KLÍČ K ROČNÍM OBDOBÍM“, 11. - 15. 8. 2025

Každé roční období bude u nás příležitostí pro nové dobrodružství – od jarní výsadby, přes letní žně, podzimní sklizeň až po zimní veselí. Děti se seznámí s pachtovním rokem, zjistí, jak vypadaly tradiční vesnické práce a osvojí si řemesla a hry, které byly kdysi součástí vesnického života.

Kromě praktických dovedností a znalostí se budou děti bavit při tradičních hrách a oslavách, jako byly například masopustní veselice, dožínky nebo Vánoce na vesnici. Pochopí význam jednotlivých svátků pro naše předky i moudrého pořekadla „Komu se nelení, tomu se zelení“.

V tomto workshopu určeném pro děti ve věku 6-12 let se nezapomíná ani na smích a radost – s každým novým objevem totiž přichází úsměv na tváři. Nechte svoje děti

samy poznat, jak se spojením hry, učení a vesnických tradic otevírá klíč k nezapomenutelným zážitkům! „Kdo si hraje, nezlobí“ není jen přísloví, ale i naše motto, které nás provede celým týdnem plným zábavy, učení a dobrodružství.

Cena: 2800 Kč

Více informací na <https://www.lidice-memorial.cz/vzdelavani/rodiny-s-detmi/>

Přihlášky a dotazy zasílejte na: varadova@lidice-memorial.cz

SVOZ NEBEZPEČNÉHO A VELKOOBJEMOVÉHO ODPADU V ROCE 2025 PROBĚHNE V TERMÍNECH: 13.4., 21.6., 5.10.

Nebezpečný odpad

08:00 – 11:00 ul. Tokajická, parkoviště

Velkoobjemový odpad

08:00 – 09:00 ul. Tokajická, parkoviště

9:15 – 10:00 ul. Oradourská, před č.p. 158

10:15 – 11:00 ul. Stříbrného, parkoviště Oáza

POZVÁNKA

MŠ LIDICE VÁS ZVE NA
TANCOVAČKU

PRO DOSPĚLÉ

29. 3. 2025, 19:00 HOD.

RESTAURACE LIDICKÁ GALERIE

K TANCI A POSLECHU HRAJE OPĚT

KAPELA UNIVERS

REZERVACE MÍST: INFO@MS-LIDICE.CZ, VSTUPNÉ: 100 Kč

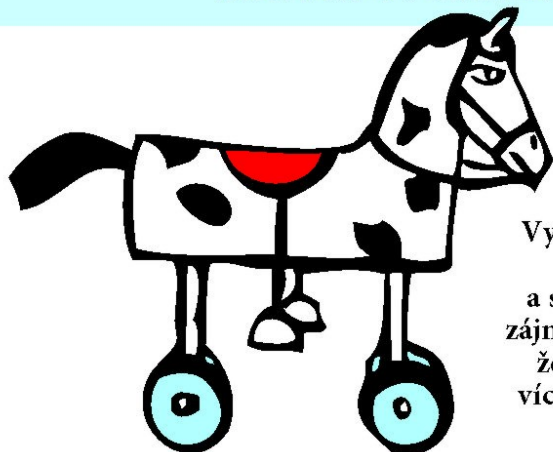

Sdružení PRO Přílepy Vás zve na akci

HOBBY VÝSTAVA

aneb „Jaké máme koníčky?“

sobota 5. dubna 2025 – 12. ročník

od 10 do 15 hodin

sál „U Korychů“ Velké Přílepy

vstup zdarma

Vystavovatelé budou prezentovat své rozmanité aktivity, především výtvarné, modelářské a sběratelské. Akce slouží k propagaci a rozvoji zájmových činností u dětí a mládeže, ale doufáme, že ani dospělí se tu nebudou nudit, a to i díky více jak deseti tvořivým a interaktivním dílnám. Výrobky je možno si odnést.

* Z JIŽ PŘIHLÁŠENÝCH VYSTAVOVATELŮ A DÍLNIČEK vybíráme:

vitráže, kované předměty a šperky, drátované ozdoby a šperky, patchwork, sbírka panenek, modely letadel, lodí, bojové techniky, malované vlajky a trička s individuálními motivy, práce členů Modelářsko výtvarného kroužku, akvarely, airbrush obrazy, velké modely staveb a krajiny, obrazy a grafiky, ValienteProject Studio - Fantasy krajiny a figurky, Gundam fantasy modely robotů, staré a retro hračky

Výtvarné a modelářské dílničky: tvorba bojové techniky, letadel a plovoucích lodí, scrapbooking, výroba házedel, postav si plovoucí loď či raketu – volná tvorba z polystyrenových dílů, drátování, šicí dílnička, fantasy figurky a Gundam modely, Mandaly z barevných písků

Interaktivní dílničky: Lego, tankové bojiště, Paint zóna fantasy figurek - předvádění malování, 3D tisk, interaktivní vláčkodráha a TT kolejiště, jízdy s RC modely vozidel, bazén pro pouštění plovoucích lodí ...

* VETERÁNY (včetně VOJENSKÝCH VOZIDEL) NA VENKOVNÍ PLOŠE jako obvykle NEJEN KE KOUKÁNÍ ...

Přijďte se podívat a zkusit si i něco vytvořit 😊

MHD spojení pomocí linky 316 a 350 do zastávky Velké Přílepy. Areál je v centru vedle točky autobusů. Občerstvit jídlem a pitím se můžete přímo v restauraci „U Korychů“ ležící v areálu.

Za podpory:

V případě dotazu, či při zájmu o účast, pište na email: petr.morysek@seznam.cz

4. 4. 2025
Lidická galerie

SEMINÁŘ PRO PEDAGOGY

PŘÍBĚHY HISTORIE A PRACOVNÍ LISTY

Dobře sestavený pracovní list žáky aktivizuje, vtáhne do tématu, vytvoří prostor pro vlastní tvorbu, objevování i reflexi tématu. Hravé úkoly mohou přispět k rozvíjení čtenářské gramotnosti, stejně jako sledovat další cíle – třeba zažehnutí zájmu o historii.

Na semináři lektorka přiblíží, jak přistupuje k tvorbě lektorských programů určených pro muzea a jak k tvůrčím dílnám realizovaných ve školách a knihovnách. Seminářem provede Mgr. Klára Smolíková, která je zkušenou lektorkou čtenářských workshopů a spisovatelkou písničej zejména pro děti a mládež.

Kapacita: 25 účastníků

Účastnický poplatek: 500 Kč

Rozsah 6 vyučovacích hodin (10:00 - 16:00)

Rezervace: laskovska@lidice-memorial.cz

VEŘEJNÁ KNIHOVNA LIDICE – INFORMACE

Otevřeno: každou středu od 15:30 do 17:30 hodin.

Nabídka knih všech žánrů – detektivky, thrillery, romány různého zaměření, naučná literatura, první čtení, knížky pro děti, komiksy...

V případě potřeby donáška až do domu – neváhejte nás kontaktovat.

Těšíme se na setkání s Vámi.

[Jirka Černý a Míša Indráková, knihovna.lidice@email.cz](mailto:Jirka.Cerny.a.Misa.Indrakova@lidice@email.cz)

Lidický zpravodaj č.03/2025. Zdarma. Evidenční číslo: MK ČR E 10562. Vydavatel: Obec Lidice. Náklad 260 výtisků, 12x ročně. Uzávěrka příštího čísla: 20.3. 2025 Vychází měsíčně pro obec Lidice. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vydavatel: Obecní úřad, ul. 10. června 1942, čp. 161, 273 54 Lidice, tel. 312 253 083, email: lidice3@volny.cz, web: <http://www.obec-lidice.cz/>. Místo vydání: Lidice Připravuje: Michaela Klapalová. Vaše příspěvky a reakce prosím zasílejte: dozpravodaje@seznam.cz. Redakce děkuje za pochopení, že některé texty je třeba upravit či zkrátit. Za původnost a obsahovou správnost ručí autoři článků. Publikované články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko OÚ či OZ Lidice. Redakce si vyhrazuje právo drobných úprav textu.

NEPROŠLO JAZYKOVOU ÚPRAVOU. Předáno do tisku dne: 24.02.2025

Roznášku v obci zajišťuje Jaruška Černá. ♥

Tiskne: ABSOLUTNOWEB, Luděk Bartoš, Palackého 123, Hřebeč, 27345, Tel.: +420 731 078 501, info@absolutnoweb.eu, www.absolutnoweb.eu